

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל הגמלאות

תאריך: 13.4.2014	חוזר ביטוח מס': 1418 חוזר גמלאות: 3/2014 חוזר נפגעי עבודה: 48 חוזר אבטלה: 1439
<p>נושא: מעמד מבוטחים</p> <p>תת נושא: קביעת מעמד ובסיס לתשלום דמי ביטוח ולחישוב גמלה</p> <p>שם החוזר: מעמדם של מבוטחים בענפי הספורט</p>	
<p>מטרת החוזר</p> <p>מטרת חוזר זה היא לקבוע כללים אחידים לעניין מעמדם של הספורטאים בענפי הספורט השונים כעובדים שכירים או כמי שעוסקים בפעילות חובבנית במסגרת אימונם ומשחקים בקבוצות הספורט. וכן קביעת בסיס הכנסתם לעניין תשלום דמי ביטוח ובסיס לתשלום גמלאות מחליפות שכר.</p>	
<p>המצב החוקי והמשפטי</p> <p>כידוע, מעמדו של ספורטאי העוסק בפעילות ספורטיבית במסגרת אגודת ספורט, מעוגן בפריט 14 לתוספת הראשונה לצו הביטוח הלאומי (סיווג מבוטחים וקביעת מעבידים).</p> <p>בהתאם לצו, ספורטאי העוסק בפעילות ספורטיבית במסגרת אגודת ספורט או מטעמה, שנחתם עמו הסכם העסקה בכתב מראש, ייחשב לעובד שכיר. ומי שמשלם לו את גמול העסקה ייחשב למעסיקו.</p>	
<p>הגדרות</p> <p>לעניין קביעת המעמד יש להבחין בין ספורטאי מקצועי אשר עיסוקו בספורט הוא על פי רוב משלח ידו העיקרי וזאת תמורת תשלום גמול כספי ממש, ובין ספורטאי חובב (בעיקר בליגות הנמוכות) אשר עוסק בספורט כתחביב, ועל פי רוב אין זהו משלח ידו העיקרי.</p> <p>בבואנו להבחין בין שני הסוגים, יש ליתן משקל מכריע לשני המבחנים המצטברים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none">• הסכם העסקה בכתב מראש• תשלום שכר <p>לגבי תשלום השכר נפנה להלכה הפסוקה שקבעה בהקשר לתשלום השכר, כי סממן מכריע בהוכחת יחסי עבודה הוא תשלום שכר שכן "...העומד בבסיס קיומם של יחסי עובד ומעביד הנה התקשרות לביצוע עבודה תמורת שכר. בקביעת טיב הקשר שבין הצדדים נודעת חשיבות רבה לשאלת תשלום השכר, שכן יחסי עובד מעביד מטיבם מחייבים מתן תמורה עבור ביצוע עבודה..." (עב"ל מגרה נגד המוסד).</p>	

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל הגמלאות

שאלות משנה שנקבעו בפסיקה שמסייעות לקבוע האם מדובר בתשלום שאופיו שכן עבודה או לא הן: האם היתה התאמה בין השכר לבין שעות העבודה, האם השכר ריאלי או מדובר בשכר סמלי או בהחזר הוצאות, האם שולמו תנאים סוציאליים, האם שולם השכר בפועל וכן אופן תשלום השכר.

ספורטאי שלא עומד בשני תנאים מצטברים אלה לא ייחשב כעובד שכיר, ופעילותו תוגדר כפעילות חובבנית באגודת הספורט, ומשכך אינו מבוטח כספורטאי.

תהליך עבודה

כל תביעה של ספורטאי, לרבות בנושא ענף נפגעי עבודה ובנושא אבטלה, תועבר למחלקת הביטוח והגביה לקביעת מעמדו והכנסתו של התובע בכל אחד מהחודשים המשמשים לחישוב בסיס הגמלה.

תחילת המעמד וסיומו

- במקרים בהם עוסק **ספורטאי מקצועי** בפעילות הספורטיבית במסגרת אגודת ספורט כלשהי עוד בטרם נחתם איתו הסכם העסקה, יש לקבוע את מעמדו כעובד שכיר **גם אם אין בידו הסכם חתום.**
- בענפי ספורט בהם חלה תקופת פגרה בין סיום עונת ספורט להתחלת עונת הספורט הבאה ומדובר באותה אגודת ספורט יש לראות בכך כהמשך יחסי עובד ומעביד בין הצדדים ולכן יש להמשיך ולהכיר **בספורטאי המקצועי** כעובד שכיר ברצף. הזכאות לכל הגמלאות בכלל ובענף אבטלה בפרט, תיבחן בהתאם.

חובת תשלום דמי ביטוח על תשלומים שכוחים בענפי הספורט

- **מענק חתימה** – משולם לעיתים לספורטאי עם חתימת הסכם וחייב בדמי ביטוח עד התקרה המירבית באותו חודש בו שולם. יחד עם זאת, אם מדובר בתשלום שמהווה תחליף לשכר עבודה עתידי – כל הסכום יחוייב בדמי ביטוח לפי תקופת העבודה. דוגמא 1: שחקן כדורגל בליגת העל מקבל מענק חתימה בגובה חצי מיליון ₪ ובנוסף שכר רגיל בגובה 50,000 ₪. מענק החתימה יהיה פטור מאחר שעבר את התקרה המירבית לאותו חודש.
- דוגמא 2: שחקן כדורגל בליגת העל מקבל מענק חתימה בגובה חצי מיליון ₪ ובנוסף שכר רגיל בגובה 10,000 ₪. מאחר שאין סבירות ביחס כזה, מענק החתימה ייחס לכל עונת המשחק עד התקרה ולא רק לחודש בו שולם (במקרים בהם יש חשד להתחמקות מתשלום דמי ביטוח יועבר לבחינת היבט פלילי).
- **מענק מיקום ו/או מענק גביע ואליפות** - מדובר בתשלום שמובטח לספורטאי בהסכם, בהתאם לתוצאות ולביצועי הקבוצה, ובהתאם לתקנות הפריסה נחשב "שכר נוסף" החייב בפריסה.
- **פיצויי פיטורין ו/או תשלומי פרישה** – במקרים בהם אין ניתוק של יחסי עובד ומעביד ומשולמים "פיצויי פיטורין" ו/או פדיון ימי חופשה/מחלה/הסתגלות בזמן היציאה לפגרה והספורטאי חזר לעבוד באותה קבוצה עם פתיחת העונה החדשה יש לראות בסכום זה כשכר עבודה לכל דבר.

המוסד לביטוח לאומי
מינהל הביטוח והגביה
מינהל הגמלאות

- **הענקות שוות כסף כגון:** מגורים, רכב צמוד, מכשירי טלפון וכד' – מדובר בהטבות שוות שכר לפי סעיף 2(2) לפקודה וחייבים בדמי ביטוח.
- **בונוס** – מדובר בתשלום שמובטח לספורטאי בהסכם, בהתאם לתוצאות ולביצועי הקבוצה, ובהתאם לתקנות הפריסה נחשב "שכר נוסף" החייב בפריסה.

נהלי טיפול בתביעות לדמי אבטלה

- לכל תביעה יצורפו חוזה ההעסקה, שהסתיים, ותלושי שכר, להוכחת תקופת האכשרה ולהוכחת הפסקת העבודה. בהיעדר תלושי שכר, תידרש האגודה למלא את טופס בל/1514.
- כל תביעה של ספורטאי, שהועסק ע"י אגודת ספורט, תועבר לפני ההחלטה למחלקת הגבייה לקביעת מעמד והכנסות בהתאם לכללים שפורטו בחוזר זה.
- בכל תביעה של ספורטאי, שהוגשה לאחר שתקופת החוזה שלו הסתיימה, ולפני שהוא התקשר עם אגודה אחרת, הוא יידרש להמציא, בתחילת כל חודש, הצהרה על כך שטרם התקשר עם אגודה כלשהי וטרם החל להתאמן. ההצהרה תהווה תנאי לתשלום המשך של דמי האבטלה, והיא נועדה למנוע תשלום למי שהמשיך להתייצב בלשכה לאחר שחתם עם אגודה חדשה והחל להתאמן. התאריך הקובע לסיום הזכאות הוא תאריך תחילת החוזה החדש או תאריך תחילת האימונים, המוקדם מבין השניים. הענף יכין טופס הצהרה מתאים.

מינהל הביטוח והגביה ייזום פניה לאגודות הספורט השונות וינחה אותם בהנחיות אלו ובהשלכות לפי סעיף 369.

בברכה,

יגאל ברזני
סמנכ"ל ביטוח וגביה

רשימת תפוצה

מנהלי סניפים
מנהלי תחום בכיר ביטוח וגביה
מנהלי תחום בכיר גמלאות